

да тѣхното имущество се продаваше и правѣше все на пари, които се вземахъ отъ тѣхний *настойникъ* (опекунъ) — *пестунъ* а по нѣкѣдѣ и *настроукъ*, по турски *васия*, и се внасяхъ въ *итимската касса* (сирашката) и той управляваше и ржководѣше сирацитѣ доклѣ достигнехъ пълнолѣтието си. Отъ тия сираци едни той даваше на занаятъ, а други (по-малкитѣ) пращаше на училище заедно съ своитѣ дѣца, до едно врѣме и, като виждаше, че не отиватъ добръ, даваше ги на масторъ. Ако бѣхъ момичета, тѣхното женение ставаше съ знанието и ржководението на тѣхний чичо — *настойникъ*. Той каквото кажеше, това и ставаше; неговата дума все трѣбваше да се слуша на всѣко мѣсто.

А въ селата *настойничеството* става не толкова съ добра цѣль и грижа за сирацитѣ, отъ колкото за въ интереса и ползата на *настойника*, за да експлоатира имуществата имъ до когато сирацитѣ достигнатъ пълнолѣтието си и станатъ притежатели на имуществата си.

Азъ можъ положително да кажъ, че селскитѣ опекуни по никоѣ начинъ не отговарятъ на званието си *васия*, защото цѣльта имъ не е да подигнатъ сирацитѣ, а да ги иматъ подъ своя ржка, като единъ видъ робъе, които не приличатъ нито на продадени, нито на купени, до тогава, до когато на тѣхний грѣбъ спечелѣтъ и прѣпечелѣтъ всичко, което имъ трѣбва за домакинството си. Въобще таквизъ сираци съ *васии* чичове, до колкото съмъ срѣщалъ, никога не сж виждали бѣль день, макаръ бацитѣ имъ да сж били най-богатитѣ и да сж имали голѣми движими и недвижими имущества.

Имотътъ на сирацитѣ се управлява отъ *васиитѣ* (*настойници*), които прибиратъ доходитѣ на всичкитѣ имъ имущества. Тѣ сж грижѣтъ, както и по-горѣ забѣлѣжихъ, ужъ за сирацитѣ и все въ тѣхното име, а излазя все за въ тѣхний джебъ. Тѣ купуватъ и продаватъ въ тѣхно име всичко до 18-та година или най-много до 20-та имъ годишна възраст.

Когато е жива майката на сирацитѣ, тя ходи всѣкога при *васията* кое съ молба, кое съ право, кое съ плачь да му се моли да спомогне и поправи тѣзи или онѣзи кѣшна работа. А пѣкъ когато останѣтъ едни сираци безъ баща и майка, *васията* бива по право или най-голѣмий чичо или вторий и третий — споредъ обстоятелствата.

Т.-Пазарджикско. — На сирацитѣ се назначава *на-*